

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Politikai földrajz

Akadémiai év 2026/2027

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Földrajz Kar
1.3 Intézet	Kihelyezett Tagozatok Intézete - Gyergyószentmiklós
1.4 Szakterület	Földrajz
1.5 Képzési szint	BSc
1.6 Szak / Képesítés	Turizmusföldrajz
1.7 Képzési forma	Nappali tagozat

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Politikai földrajz	Tantárgy kódja	GLM1604				
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Peteley Attila, egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Peteley Attila, egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	III	2.5 Félév	5	2.6 Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező

3. Teljes becsült idő

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
3.5.1. A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					13
3.5.2. Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					25
3.5.3. Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					25
3.5.4. Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
3.5.5. Vizsgák					2
3.5.6. Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám		69			
3.8 A félév össz-óraszám		125			
3.9 Kreditszám		5			

4. Előfeltételek

4.1 Tantervi	Az előző félévekben hallgatott Bevezetés a társadalomföldrajzba, Népeességföldrajz, Településföldrajz, Gazdaságföldrajz, Szociálgeográfia c. tantárgyak keretében elsajátított ismeretek megkönnyítik a témakörök megértését, azonkívül a hallgatók megerősítik az operacionális konceptuális tudásalapjukat a korábbi információalap aktiválása és felhasználása által
4.2 Kompetenciabeli	A megszerzett ismeretek folytonosan alkalmazott felhasználása lehetővé teszi a fejezetek fokozatos végigjárását, szoros összefüggésben a korábban tanulmányozott diszciplínák témaköreivel

5. Feltételek

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Számítógép, videoprojektor
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Számítógép, videoprojektor

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A legfontosabb földrajzi fogalmak, törvények, folyamatok és jelenségek ismertetése, ezek eredetének és fejlődésének magyarázata, azon következmények felmérése/kiértékelése, melyek hatással vannak a természeti és antropikus földrajzi rendszerekre. • Különböző forrásokból származó adatok gyűjtési és feldolgozási módszereinek és technikáinak az ismerete és használata. • Jellegzetes grafikus anyagok elkészítése. • Szakmai projektek és tanulmányok kidolgozása. • Földrajzi projektek és tanulmányok elemzéséből kapott eredmények megfelelő felhasználása. • Szakmai segítségnyújtás különböző földrajzi területeken.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Hatékony és felelősségteljes munkamódszerek alkalmazása a szakmai etikai kódex elveinek, normáinak és értékeinek figyelembe vételével. • Multidiszciplináris csoportmunkában alkalmazott hatékony technikák elsajátítása valamint az ehhez kapcsolódó etikai szabályok, a különböző vélemények sokféleségének az elfogadása, a multikulturalitás és sokszínűség tiszteletben tartása. • A folyamatos szakmai képzés szükségességének felismerése a munkaerőpiaci kereslethez való alkalmazkodás céljából.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgatók a társadalmi jelenségek és térbeli vonatkozásai megértésére, a társadalmi szerkezet és társadalmi rétegződés térbelisége, a társadalmi jelenségek és folyamatok térbeli okai és következményei, ezeknek a települések szerkezetére gyakorolt hatása, a társadalmi változások térbeli és időbeni vonatkozásainak elsajátítására.
Képességek	<p>A hallgatók képesek lesznek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a társadalom hatalmi struktúráinak elemzésére és értelmezésére, ezeknek történeti, gazdasági, normatív és tudományos kontextusának vizsgálatára. • A geopolitikai folyamatok vizsgálatának modern eszközökkel való alkalmazására, ezek diszfunkcióinak és kritikus állapotainak való megszüntetésére ezek mérséklése végett.
Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan előkészíteni egy tudományos munkának a tudományos háttérét, használva a fent említett módszerek elsajátításával.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A társadalmi jelenségek és térbeli vonatkozásai, a társadalmi szerkezet és társadalmi rétegződés térbelisége, a társadalmi jelenségek és folyamatok térbeli okai és következményei, ezeknek a települések szerkezetére gyakorolt hatása, a társadalmi változások térbeli és időbeni vonatkozásainak elsajátítása.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Bevezetés a társadalom hatalmi struktúráinak elemzésébe és értelmezésébe, ezeknek történeti, gazdasági, normatív és tudományos kontextusának vizsgálatába. • A geopolitikai folyamatok vizsgálatának modern eszközökkel való alkalmazása, ezek diszfunkcióinak és kritikus állapotainak való megszüntetése/mérséklése végett. • Kommunikációs és az elsajátított ismeretek operacionalizálási képességének kialakítása esettanulmányok/kiselőadások bemutatásával.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezetés. Társadalmi rendszer és politikai rendszer	Interaktív előadás, aktív részvétellel	2 óra
A politikai hatalom, a politikai rendszer és működése	interaktív előadás interaktív részekkel	2 óra
A szuverenitás és területi vonatkozásai	interaktív előadás	2 óra
Az államterület és jellegzetességei	interaktív előadás	2 óra
Az államhatárok. A világ politikai térképe	interaktív előadás	2 óra

Az államforma és a kormányforma	interaktív előadás	2 óra
Kormányzati rendszerek. A végrehajtó hatalom formái	interaktív előadás	2 óra
Egységes ill. nemzetállamok, föderális államok és államszövetségek	interaktív előadás	2 óra
A nemzeti kisebbségek és típusaik	Heurisztikus, párbeszéd, vita	2 óra
A vallás és a vallási terek. Az egyházak és az állam	szóbeli előadás interaktív részekkel • vita	2 óra
Pártrendszerek és választási rendszerek	heurisztikus párbeszéd, vita	2 óra
Nemzetközi szervezetek és szövetségek	interaktív bemutatás	2 óra
Az Európai Unió és a politikai-gazdasági integráció	heurisztikus párbeszéd, vita	2 óra
Egységes vagy megosztott világ? A világpolitikai rendszer távlatai	összehasonlító elemzés • heurisztikus párbeszéd	2 óra

Könyvészet:

1. Almond, G. A., Powell, G.B. (1996), Összehasonlító politológia, Osiris, Budapest.
2. Bernek Á. (red., 2002), A globális világ politikai földrajza, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
3. Bodocan, V. (1997), Geografie politică Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
4. Bihari M., Pokol B. (1992), Politológia. Universitas, Budapest
5. Hajdú Z. (2002), A politikai földrajz alapjai, in : Általános társadalomföldrajz, II kötet, (szerk. Tóth J.), Dialóg Campus, Budapest-Pécs.
6. Kocsis K. (2002), Etnikai földrajz, in : Általános társadalomföldrajz I kötet, (szerk. Tóth J.), Dialóg Campus, Budapest-Pécs.
7. Stamate, Gr. (1997), Frontiera de stat a României. Ed. Militară, București
8. Winkler, A. M. (1996), Trecutul apropiat. Eseuri și documente despre America de după cel de-al doilea Război Mondial. Ed. Dacia, Cluj-N.

8.2 Szeminárium / Labor

Didaktikai módszerek

Megjegyzések

A politikai hatalom és a politikai rendszer	Heurisztikus, párbeszéd	4 óra
A szuverenitás és területi vonatkozásai	Problémafelvetés, közös vizsgálat	4 óra
Változások a világ politikai térképén	munka szervezett csoportokban	4 óra
A hatalommegosztás és a kormányformák	Modellezés, brainstorming	4 óra
Egységes ill. nemzetállamok, föderális államok és államszövetségek	projekt-bemutató: tematikus elemzés	4 óra
A multikulturalitás és a nemzeti kisebbségek	munka szervezett csoportokban	4 óra
A nemzetközi szervezetek és a globális politikai-gazdasági integráció	irányított megfigyelés, összehasonlító elemzés	4 óra

Könyvészet:

1. Beaud, O. (1993), La souveraineté. Pouvoirs, Presses Universitaires de France, Paris
2. Gitelson, A.R., Dudley, R.L., Dubnick, M.J. (1991), American Government, Houghton Mifflin Co., Boston.
3. Giurcăneanu, Cl.(1982), Statele pe harta lumii, Ed. Politică, București.
4. Hajdu, Gy. (1967), Diplomáciai és nemzetközi jogi lexikon, Akadémiai kiadó, Budapest.
5. Hajdú Z. (2001), Magyarország közigazgatási földrajza, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs.
6. Janda, K., Berry, J.M., Goldman, J. (1989), The Challenge of Democracy. Government in America, Houghton Mifflin Company, Boston.
1. Kocsis K., Bottlik Zs., Tátrai P. (2006), Etnikai térfolyamatok a Kárpát-Medence határainkon túli régiókban, M.T.A., Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest

9. A tantárgy tartalmának összhangba hozása a tudományos közösségek, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói képviselőinek elvárásaival

- A tantárgy tartalma egyezik a belföldi és külföldi más egyetemi központokban tanított anyaggal.
- A munkaadók által a szakember-képzésre vonatkozóan megfogalmazott vélemények szerint magas értékű ezek professzionalizmusa, ami megerősíti, hogy az erre a programra alapozott

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
--------------------	-----------------------------	---------------------------	-----------------------------

10.4	Előadás	<ul style="list-style-type: none"> • az elsajátított fogalmak rendszerezésének és felhasználásának ellenőrzése • logikai koherencia és vitakészség • szakterminológia asszimilációja • hozzáállás, egyéni munka/tanulás iránti 	Végleges felmérő vizsgaidőszakban: - összefoglaló tesztelés - írásbeli vizsga	60%
10.5	Szeminárium/lab or	<ul style="list-style-type: none"> • gyakorlati alkalmazás képessége • az elsajátított ismeretek használatának képessége • hozzáállással kapcsolatos kritériumok: lelkiismeretesség, egyéni munka/tanulás iránti érdeklődés 	Szemináriumi témák bemutatása, házi feladatok megoldása	40%
10.6 A teljesítmény minimum követelményei:				
A politikai földrajz elméleti alapfogalmainak ismerete (eszmék, elvek, módszerek, eszközök, mutatók, adatok és egyéb információk), a térbeli-társadalmi struktúrák leltározása, hierarchizálása és differenciálása végett.				

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)

	Fenntartható fejlődés általános ikonja								
									

Kitöltés dátuma
2026.04.14

Előadás felelőse
dr. Peteley Attila

Szeminárium felelőse
dr. Peteley Attila

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2026.04.28

Intézetigazgató aláírása
dr. Máthé Csongor